

Merit Capital, het einde van het blauwe geldfabriekje

Date : 20 september 2022

De Antwerpse vermogensbeheerder Merit Capital loopt op zijn laatste benen. Binnenkort moet de rechtbank zich uitspreken over het faillissement van het financieel bedrijf. Daarmee komt een einde aan de lijdensweg van een bedrijf dat enerzijds “het blauwe geldfabriekje” werd genoemd en anderzijds door [gewezen BBI-topman Karel Anthonissen](#) de titel “Optima bis” meekreeg. Wie de website van Merit aanklikt krijgt enkel nog de homepage te zien, al de rest is zwart. Op die homepage staat ook het logo van de groep, een getekende paardenkop. *(Lees verder onder de foto)*

Paarden bleken ook het liberale bindmiddel te zijn van Merit Capital dat in eerste instantie werkte met het kapitaal van wijlen [Jacky Buchmann](#), industrieel, liberaal politicus en sponsor van de jaarlijkse jumping in Kapellen. Ook gewezen [liberaal Europees commissaris Karel De Gucht](#) dook even op als aandeelhouder van het bedrijf en speelde een cruciale rol in het tijdelijk voortbestaan van het bedrijf.

Merit Capital werd opgericht door de nu 74-jarige Leopold De Backer, ondernemer maar vooral ook specialist van paarden. De Backer nam in eerste instantie de Nederlandse miljonair en paardenliefhebber Jan Tops mee in het kapitaal. De Backer had en heeft goede relaties in de Antwerpse liberale netwerken. Dat bleek nog eens in 2016 wanneer zijn zoon Philippe als een duivel uit een doosje sprong en benoemd werd tot staatssecretaris in de toenmalige federale regering. Philip De Backer was op dat moment Europees parlements lid, in de schaduw van Karel De Gucht. Hij zal zijn ministermandaat na vier jaar terug geven. Zijn broer Dominic was ondertussen al enkele jaren actief bij Merit Capital.

De vermogensbeheerder leek in zijn beginperiode op een liberaal familiebedrijf. Liberaal kopstuk en gewezen EG commissaris Karel De Gucht werd aandeelhouder. Eerst liet hij zich vertegenwoordigen door zijn zoon Frederic om daarna zelf bestuurder te worden. Opmerkelijk was ook de aanwezigheid van Jacky Buchmann als aandeelhouder. Die liet zich in de raad van bestuur vertegenwoordigen door zijn kleinzoon Gilles. Buchmann en De Gucht kennen elkaar goed. In 1999 werd Karel De Gucht voorzitter van de VLD. Daardoor viel een ministermandaat open in de liberale Vlaamse regering van Patrick Dewael. Dat mandaat werd verrassend ingevuld door Dirk Van Mechelen, een ietwat

schuchtere politicus maar boekhouder en poulain van Jacky Buchmann in wiens bedrijf voor optische toestellen hij ooit zijn carrière begon. Buchmann zelf zag zijn politieke carrière tot zijn eigen frustratie gefnuikt worden door een veroordeling in de zogenaamde zaak Stuyck, een dossier van smeergeld uit vroegere politieke tijden. Sedertdien kwam Van Mechelen op de voorgrond. Na een periode als Vlaams minister is hij op vandaag burgemeester van Kapellen.

Jacky Buchmann was ongetwijfeld de meest vermogende aandeelhouder van Merit Capital. Daarmee leek er voor de vermogensbeheerder een mooie blauwe toekomst open te liggen. Maar dat bleek te hoog gegrepen voor het bedrijf. Merit wilde in Luxemburg een eigen statuut verwerven waardoor het ook financiële transacties kon doen zonder toezicht van de Belgische toezichthouder in de vorm van de Nationale Bank. Maar precies die Nationale Bank verzette zich fors tegen die Luxemburgse ambities. Resultaat was dat de vermogensbeheerder een aantal plannen in het water zag vallen en verliescijfers noteerde. De liberale familie stak alvast een tandje bij. Dat gebeurde in de vorm van de toen 48-jarige Bart Turtelboom. Die werd de nieuwe strateeg van de Antwerpse vermogensbeheerder. Turtelboom is de broer van toenmalige Open VLD Vlaams minister Annemie Turtelboom. Die omschreef haar broer in interviews als “een briljant man”. Broer Turtelboom resideert in het financieel centrum van Londen waar hij met zijn fonds APQ om en bij 100 miljoen aan kapitaal beheert in opdracht van private klanten. Nu moest hij Merit uit het moeras trekken. *(Lees verder onder de foto)*

Dat moeras bleek ondertussen vele verborgen valkuilen te bevatten. Eentje daarvan was in de vorm van de BBI, de Bijzondere Belastinginspectie. Op 30 januari 2012 valt de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) binnen bij de Gentse Optima Bank van Jeroen Piqueur, op zoek naar klanten die met behulp van de bank de spaarrichtlijn omzeilen en hun zwart geld witwassen onder meer via een Luxemburgse constructies. Piqueur bakte in Gent zoete broodjes met onder meer het rode socialistische stadsbestuur. Op datzelfde moment beraadt BBI topman Karel Anthonissen een gelijkaardige inval bij Antwerpse vermogensbeheerder Merit Capital. “Merit zelf een tweede Optima? Dirigeert zijn cliënten blijkbaar ook naar Luxemburg en Zwitserland. En hun cliënten werken met externe bankrekeningen (geen Merit-rekeningen dus), ook buitenlandse.” zo leert een BBI-nota. Dit moet operatie “Optima Bis” worden. De tussenkomst van de BBI had wellicht het einde ingeluid van Merit Capital. Maar dat is buiten de waard gerekend, in casu Karel De Gucht die een persoonlijk gevecht uitvecht met

Anthonissen. In de krant Het Laatste Nieuws opent De Gucht op 8 februari, één week na de Optima-inval, de aanval. “De Gucht vermoedt machtsmisbruik door topmannen van fiscus; Belastinginspectie speelt een politiek spel” zo titelt de krant. Op 7 maart is er een debriefing bij de BBI. De aanval van De Gucht heeft indruk gemaakt. De operatie “Optima Bis” wordt afgeblazen en verdwijnt in de koelkast.

Bart Turtelboom hield zijn toekomst bij Merit al snel voor bekeken en trok zich terug in Londen. In zijn zog verlieten ook de andere blauwe bestuurders het toen al zinkende schip. Zijn zus Annemie werd ondertussen benoemd tot lid van de Europese Rekenkamer. Tops en De Backer bleven achter als aandeelhouder. Het bedrijf zegt op dat moment, we schrijven dan 2017, dat het in 2018 break even wil draaien. Een klant eist 2,65 miljoen euro terug wegens beweerde verkeerde beleggingen. Er een geschil over de vroegere overname van het handelsfonds van het West-Vlaamse Horatius Vermogensbeheer. Merit heeft tot slot een provisie van 0,2 miljoen aangelegd voor de verkoop van zijn Luxemburgse tak aan Valor Capital van de ondernemer Frank Bamelis, wiens rusthuisimperium Senior Assist op dat moment in financiële moeilijkheden verkeert. Merit Capital gaat op zoek naar een financiële partner of zelfs naar een overnemer. Dat gebeurt op aandringen van de Nationale Bank. *(Lees verder onder de foto)*

Daarmee komt de lijdensweg van het bedrijf in een nieuw hoofdstuk terug. Even leek het tij te keren met de komst van de Britse groep Duet als aandeelhouder, goed voor een beheerd vermogen van om en bij 4,5 miljard dollar. Maar in 2019 wordt Henry Gabay, de CEO en sterke man van Duet Group, in Frankrijk aangehouden en opgepakt binnen een Duits onderzoek naar het Cum-Ex belastingschandaal. Gabay houdt zijn onschuld staande maar zijn positie binnen Merit blijkt onhoudbaar te zijn.

Leopold De Backer is ondertussen een persoonlijk gevecht aangegaan met de Nationale Bank. Die blijft aandringen op een nieuwe aandeelhouder voor de vermogensbeheerder maar blokkeert meteen ook elk voorstel van De Backer. De rechtbank stelt twee gerechtelijke bestuurders aan. Die beslisten mee om de boeken neer te leggen. Merit Capital beheert iets meer dan 1 miljard euro aan fondsen van meer dan 3.000 klanten. Die klanten zouden hun geld wel allemaal terugzien. Daar werd van nabij op toegezien door onder meer de Nationale Bank. Anders is het gesteld met de om en bij 40 werknemers van de vermogensbeheerder. Het geld is op. Het zal aan de curator zijn om de epiloog

van Merit Capital af te wikkelen.